

Soirée Érotique Voorspel en hoogtepunt

De link tussen Brahms en seks

Op de Club Classique-avonden in de Rode Hoed gaan jonge klassieke musici de dialoog aan met andere kunstvormen. Morgen gaat het over hartstocht, spanning en vervoering op de Soirée Érotique.

Marjolijn de Cocq
AMSTERDAM

Klassieke muziek buiten de gebaande paden en buiten de concertzaal, daarvoor staat het door cellist Leonard Besseling (32) en violiste Myrthe Helder (36) opgerichte Club Classique. Dus spelen ze *Puccini on tour* op een Fries weiland of het stadsplein van Schiedam en staan ze op festivals als Down the Rabbit Hole. Besseling: "Als we een nieuw, jong publiek willen, moeten we het opzoeken. Daar ligt een uitdaging."

Ze begonnen met jamsessies in café De Klepel in de Prinsenstraat, maar inmiddels zijn hun Club Classique-avonden in de Rode Hoed een vaste constante. Klassieke muziek gecombineerd met andere kunstvormen – en morgen met grote sensuele lading op de *Soirée Érotique*. Zoals het persbericht vermeldt: "Goede muziek of een goede vrijpartij, het komt op hetzelfde neer: hartstocht, spanning en vervoering, voorspel, een hoogtepunt."

Medeaanrichter en presentator van de avond is journalist en literair recensent Bo van Houwelingen (31) – vernoemd naar actrice Bo Derek, die straks in de Rode Hoed in een fragment uit de film *10* verkondigt dat de *Bolero* van Ravel muziek is 'I like to fuck on', om vervolgens tegenspeler Dudley Moore naar de slaapkamer te noden. Dan is de stap naar de *Bolero* in de Rode Hoed snel gemaakt.

Slaapkamernummers

"Ik ben er heel diep ingedoken," zegt Van Houwelingen. "Ik begon heel simpel, tikte op Google de zoektermen *classical music* en *erotics* in. Dan kom je in de eerste laag, lijstjes met de vijftig

beste slaapkamernummers en dergelijke. Als je dieper gaat graven kom je steeds meer dingen tegen waarvan je het bestaan niet had vermoed."

"De liedteksten bij de chansons van Debussy zijn geschreven door een goede vriend van hem, die was betoverd door een jong Algerijns meisje. Hij had haar meegenomen naar Parijs, waar hij veel erotische foto's van haar had genomen. Ik heb na lang zoeken een paar van die foto's gevonden. Ze was 16, het was dus eigenlijk kinderporno. Die liederen van Debussy, in het Frans, over de liefde, zijn op zichzelf al sexy – en daar blijkt dus nog veel meer achter te zitten."

Expliciet

Auteur Caroline van Keeken werd gevraagd om voor de *Soirée Érotique* een erotisch verhaal te schrijven. Besseling: "Ze leest het verhaal voor, gecombineerd met de concertzaalmuziek van Brahms. Ik ben heel benieuwd hoe dat gaat, want het verhaal is heel expliciet. Misschien vindt de helft van de zaal het verschrikkelijk." Van Houwelingen: "Dat Brahms vanaf nu geklinkt gaat worden aan orale seks – dat zeg ik toch netjes zo?"

Mezzosopraan Karin Strobos wordt door altviolinist Adriaan Breunis en Besseling verleid met scabreuze Italiaanse poëzie. Van Houwelingen: "Ik heb snoeiharde pornogedichten gevonden uit de middeleeuwen. Ik heb zitten twifelen of we ze in vertaling moesten doen. Maar dat kan niet; in het Nederlands zou geen enkele vrouw dit aanhoren en erbij blijven staan."

Sjostakovitsj en Ligetti gaan de confrontatie aan met de legendarische orgiescène met Venetiaanse maskers uit Stanley Kubricks *Eyes Wide Shut*.

Club Classique heeft ook een oude kunstvorm

→ De cast van *All Stars* speelt helemaal niet zo slecht. FOTO: MARK ENGELEN

All Stars verslikken zich in platte

MUSICAL

ALL STARS

Door MORE Theater Producties

Gezien 16/11/2018, Theater De Vest,

Aikmaar

Te zien 27/2 t/m 9/3, de Meervaart

We hebben de zalige tv-serie en de verdienstelijke film gehad, dus gokt de producent ook maar op een musicalsucces voor de gezelligheidsvoetballers van All Stars. Het openingsballet, waarin we aanvankelijk alleen

maar de voetbalbenen zien onder het halfofgetrokken gordijn is hoopvol. Misschien heeft het publiek dat puur is afgegaan op de titel, en dat zich niet heeft laten afschrikken door de negatieve recensies vlak na de première in oktober, toch nog gelijk.

Maar die openingsverassing is misleidend, want *All Stars* is een treurige voorstelling met een matig script van Jop Esmeijer en Evelien Peters, en een platte regie van Frank Lammers.

Niemand kan verwachten dat er in de voetbalkleedkamer en onder de douche door de mannen diepzinnige

gesprekken worden gevoerd over de zin van het leven. Maar om nou bijna tweeënhalve uur lang banaliteiten, onbenulligheden en clichés te serveren, gaat ook een beetje ver. En als er dan toch nog een verhaallintje in wordt geschoven over zonen die een roestige relatie met hun vader hebben, dan is er al zoveel onginge in de zaal in gekieperd, dat deze vluchtige ernst niet meer aankomt.

Alle vrouwen hebben luidruchtige ruzie met hun mannen die op zondag het huis ontvluchten om lekker met hun vrienden een matig potje te voet-

Mahler schreef die Achtste als een wanhopige poging zijn vrouw Alma voor zich terug te winnen: een onmogelijke symfonie → 16

15

→ **Legendarische orgiescène in Stanley Kubricks *Eyes Wide Shut*. Morgen op muziek van Sjostakovitsj en Ligetti.**

nieuw leven ingeroepen: het tableau vivant. Op de klanken van *Prélude à l'après-midi d'un faune* komt het schilderij *Hylas en de nimfen* van John William Waterhouse tot leven.

Jongensdromen

De film, gemaakt door Gijs Besseling, vormt de opmaat tot een groter project van tableaux vivants door Club Classique. De opnamen waren in de schuur van de ouders van Van Houwelingen; zelf is ze een van de nimfen. Van Houwelingen: "Midden in de winter, in een zwenbadje. Naast de trekker. Geen verwarming, we moesten heaters huren. En de hele dag moest er warm water bij; het is totaal uit de hand gelopen. Maar het is zo mooi geworden."

Besseling: "De avond is heel gevarieerd, het gaat alle kanten op. Maar door het sterke thema is het toch een eenheid. Onze kracht is dat we kunnen experimenteren, dat we gekke dingen kunnen doen. Eigenlijk zijn het mijn jongensdromen die ik op professionele basis aan het uitvoeren ben."

Van Houwelingen: "Mooie muziek uitzoeken en losgaan, bedenken: wat kunnen we ermee? Voor mij was het als een snoepwinkel."

Solrée Érotique. De Rode Hoed, morgen, 20.00 uur. Normale prijs €15, onder de 30 jaar €10, inclusief diner (18.30 uur) €39,90.

Mezzosopraan Karin Strobos wordt verleid met scabreuze middeleeuwse Italiaanse poëzie

'Eigenlijk zijn het mijn jongensdromen die ik op professionele basis aan het uitvoeren ben'

musical

ballen en stevig te drinken. En die mannen hebben maar één gespreks-onderwerp.

Nu de voorstelling goed is ingespeeld, doet de jonge cast het helemaal niet zo slecht, maar van modder is geen smakelijke taart te bakken.

De liedjes van Thomas Acda (tekst) en David Middelhoff (muziek) maken de avond nog enigszins dragelijk, ook omdat de samenhang heel verzorgd is. Vooral het nummer *Buitenspel*, waarin de versleten coach in een kil verzorgingshuis zijn beklag doet, is ontroerend. En ook *Toen ik je zag*, de

titelsong van de film, die door Jim Bakum in de musical weer een nieuw leven heeft gekregen, zorgt voor drie plezierige minuten. En daarna moeten we het weer met afgekloven dialogen doen.

Het is jammer dat niemand op het lumineuze idee is gekomen om de voorstelling tweemaal drie kwartier te laten duren, met vijftien minuten pauze om even op adem te komen, en geen minuut blesuretijd. Dat zou in elk geval een uur minder ergernis hebben opgeleverd.

Patrick van den Hanenberg

PRIVÉVERZAMELING

Van Gogh verwerft 91 prenten van Pissarro

Het Van Gogh Museum heeft 91 prenten aangekocht van Camille Pissarro (1830-1903). Daarvan zijn er 42 te zien in het prentenkabinet van het museum, van 1 maart t/m 26 mei. De omvangrijke collectie, afkomstig uit de Samuel Josefowitz Collection, bevat veel bijzondere stukken, waaronder een zelfportret van de kunstenaar. De werken geven samen een goed overzicht van het grafische oeuvre van de kunstenaar. Pissarro maakte zo'n 200 prenten, die een grote inspiratie waren voor Vincent van Gogh.

LANDSCHAPSKUNST

Boezems Groene Kathedraal krijgt langer leven

Het landschapskunstwerk *De Groene Kathedraal* van Marinus Boezem in Almere krijgt een langer leven. Het werk bestaat uit 178 Italiaanse populieren, die in 1987 werden geplant volgens de plattegrond van de Notre-Dame van Reims. Op de aangrenzende kavel is de omtrek van de kathedraal uitgespaard in eiken- en beukenhagen. Het idee was om het verval te omarmen, maar Boezem ziet nu graag dat *De Groene Kathedraal* wordt onderhouden, omdat 'het kunstwerk een veranderde context heeft'.

KLASSIEKE MUZIEK

Sopraan Hilde Zadek (101) overleden

De Duitse sopraan Hilde Zadek, een schitterend stralende ster uit een ver verleden, is op 101-jarige leeftijd overleden. Ze studeerde zang aan het conservatorium in Jeruzalem, maar maakte naam in Wenen, waar ze in 1947 aan de Staatsoper debuteerde en doorbrak als Aida. Dat ze daar moest zingen voor mensen die haar als jodin eerder het leven niet hadden gegund, deerde haar niet. "Met haat is nog nooit een probleem opgelost," zei ze. Tot haar pensionering in 1971 zong ze over de hele wereld.

Heel veel klassiek, maar ook pop in nieuw seizoen Concertgebouw

Erik Voermans
AMSTERDAM

Premières, oude stukken, beroemde solisten en orkesten, beginnende talenten, dirigenten in alle maten en soorten – glisteren werd in het Concertgebouw en omgeving door de belangrijkste instituten een lawine aan plannen voor het seizoen 2019/20 gepresenteerd.

In het Concertgebouw zijn volgend jaar 500 concerten in de Grote en de Kleine Zaal. Vorig jaar waren de concerten goed voor 730.000 bezoekers uit binnen- en buitenland. "Amsterdam is een woest muzikale stad met muziek uit alle windstreken," zei Simon Reinink, algemeen directeur van het Concertgebouw, bij de presentatie van het programma, waarbij ook vertegenwoordigers van andere bespelers van de zaal betrokken waren: van het Nederlands Philharmonisch Orkest/Nederlands Kamerorkest, de NTR ZaterdagMatinee tot en met de serie Meesterpianisten.

Concertgebouw

Hét evenement in 2019/20 wordt het Mahlerfeest in mei 2020, als – net als in 1920 en 1995 – in tien dagen alle symfonieën van Gustav Mahler worden uitgevoerd door orkesten en dirigenten van naam en faam. Opmerkelijk: de passe-partouts voor de concerten waren in tien dagen uitverkocht en dat voor prijzen tussen de 800 (vierde rang) en 2100 euro (eerste rang). Zullen dirigenten als Van Zweden, Petrenko, Barenboim en Harding een even grote euforie teweegbrengen als in 1995 Haitink, Abbado, Chailly en Rattle? We wachten het af.

Om de drempel van het Concertgebouw te verlagen heeft Reinink een aparte programmeur voor pop en jazz aangesteld, "want inclusiviteit loopt langs die lijnen". Toch bestaat de hoofdmoet van de programmering ook in 2019/20 uit klassieke muziek, met concerten van Dudamel en het Mahler Chamber Orchestra, het laatste optreden in Nederland van Michael Tilson Thomas als chef van de San Francisco Symphony, Pollini die Chopin komt spelen, Cecilia Bartoli, Janine Jansen en Lang Lang. Thomas Larcher wordt de *composer-in-residence*, Joyce DiDonato komt langs in de Zomerconcerten en er is een avond gewijd aan vijftig jaar Woodstock.

Nederlands Philharmonisch

Bij het NedPho neemt chef-dirigent Marc Albrecht na tien jaar afscheid. Dat wordt in juni luister bijgezet met een uitvoering van Beethovens *Negende symfonie* in combinatie met de *Vier laatste Lieder* van Strauss. Albrecht zal ook Messiaens *Turangala-Symphonie* dirigeren, een lang gekoesterde wens. Bijzonder is verder het debuut van Elim Chan, de enige vrouwelijke dirigent bij het NedPho volgend seizoen.

Concertgebouworkest

Bij het Koninklijk Concertgebouworkest mag Elim Chan in 2019/20 een kinderconcert komen doen en Emanuel Haim brengt muziek van Händel en Rameau mee. Jaap van Zweden komt langs met Stravinsky's *Sacre* en een nieuw stuk van Martijn Padding. Christian Thielemann keert na zeventien jaar afwezigheid terug met Bruckners *Vijfde symfonie* en Tugan

Sokhiev dirigeert Andriessens *Mysteriën*, maar uitsluitend in de Berlijnse Philharmonie. Het KCO doet het volgende seizoen drie programma's met de Britse componist en dirigent Thomas Adès. De fameuze altvioliëste Tabea Zimmermann is *artist-in-residence*. Barokspecialist Trevor Pinnock buigt zich met Pasen over de *Matthäus-Passion*.

NTR ZaterdagMatinee

De Matinee brengt behalve het debuut van Karina Canellakis als chef van het Radio Filharmonisch Orkest weer een vloed aan premières en bewijst zich andermaal als de avontuurlijkste en opwindendste concertserie ter wereld. Er komt te veel om te noemen, van Andriessens *The Only One* (nieuw stuk), Saariaho's *La passione di Simone* tot *Die Walküre* met Jaap van Zweden.

Holland Festival

De grote aandachtstrekker op de 72ste editie van het Holland Festival wordt het driedaagse project *Aus Licht*, met vijftien uur muziek uit de opera's van Karlheinz Stockhausen, uit te voeren in de Gashouder, in een mise-en-espace van Pierre Audi. Tegenover dit grootste project staat in het festival een nieuw stuk van Michael van der Aa, getiteld *Eight*, waarbij bezoekers in de Kleine Zaal van het Muziekgebouw een persoonlijke virtualreality-ervaring opdoen door zich individueel, met een VR-bril en een koptelefoon op door de ruimte te bewegen.

Meer dan ooit is dit Holland Festival een reflectie van kunsten uit de hele wereld, wat in belangrijke mate op het conto te schrijven is van de *associate artists* William Kentridge en Faustina Linnykula, die de postkoloniale samenleving vanuit Afrikaans perspectief bekijken.

Dat blijkt onder veel meer uit de openingsvoorstelling *The Head & The Load*, waarin een vergeten hoofdstuk uit de Eerste Wereldoorlog wordt belicht. Linnykula komt onder meer met de voorstelling *Congo*, waarin hij zijn vaderland met dans, tekst en klank reliëf geeft.

Gidon Kremer komt met een programma over de vergeten componist Weinberg. Simon McBurney registreert bij het IFA *De Kersentuin* en Colin Benders vult een avond met muziek op zijn analoge synthesizers.

→ 15 uur muziek uit de opera's van Karlheinz Stockhausen (1928-2007) is de grote aandachtstrekker van het Holland Festival. FOTO AFP

Alle symfonieën van Mahler worden in mei in tien dagen uitgevoerd